

Brusel 8. června 2023
(OR. en)

10411/23
ADD 1

AG 48
INST 209
JAI 822

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	8. června 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 311 final
Předmět:	PŘÍLOHA SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ, EVROPSKÉMU SOUDNÍMU DVORU, EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANCE, EVROPSKÉMU ÚČETNÍMU DVORU, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Návrh na zřízení interinstitucionálního orgánu pro etiku

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 311 final, Annex 1.

Příloha: COM(2023) 311 final, Annex 1

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 8.6.2023
COM(2023) 311 final

ANNEX 1

PŘÍLOHA

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉMU SOUDNÍMU DVORU, EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANCE,
EVROPSKÉMU ÚČETNÍMU DVORU, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A
SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Návrh na zřízení interinstitucionálního orgánu pro etiku

PŘÍLOHA

Návrh

dohody mezi Evropským parlamentem, Evropskou radou, Radou, Evropskou komisí, Soudním dvorem Evropské unie, Evropskou centrální bankou, Účetním dvorem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů, kterou se zřizuje interinstitucionální orgán pro etické normy pro členy orgánů a poradních institucí uvedených v článku 13 Smlouvy o Evropské unii (SEU)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Ustanovení čl. 13 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii (SEU) stanoví, že Evropská unie „má institucionální rámec, jehož cílem je podporovat její hodnoty, sledovat její cíle, sloužit jejím zájmům, zájmům jejích občanů a zájmům členských států, jakož i zajišťovat soudržnost, účinnost a kontinuitu jejích politik a činností“.

Evropské orgány se při plnění svých úkolů musí spoléhat na bezúhonné chování svých členů. Členové se musí řídit etickými zásadami, přičemž jednotliví členové orgánů musí plnit povinnosti stanovené ve Smlouvách o EU, jakož i pravidly, která z nich každému orgánu vyplývají.

Aby mohli mít občané EU důvěru ve své demokratické zástupce v evropských orgánech a v jejich fungování, musí členové orgánů splňovat nejvyšší úroveň nezávislosti a bezúhonnosti.

Smlouvy stanoví povinnosti pro členy většiny orgánů a stanoví odpovědnost za zajištění řádného chování členů orgánů s ohledem na jejich nezávislost a bezúhonnost. Institucionální rovnováha vytvořená Smlouvami zajišťuje funkčnost systému brzd a protivah mezi orgány. Smlouvy stanovily zejména postupy umožňující reagovat na pochybení jednotlivých členů orgánů. Většina orgánů se rozhodla tento rámec a odpovídající individuální povinnosti provádět podrobněji, a to buď ve svém jednacím řádu, nebo v kodexech chování svých členů. Příslušná ustanovení jsou tato:

Evropský parlament

V případě poslanců Evropského parlamentu nestanoví Smlouvy žádné výslovné etické požadavky ani pravidla či postupy, které by bylo třeba dodržet v případě etického pochybení člena na úrovni EU. Parlament stanovil pravidla v kodexu chování poslanců Evropského parlamentu, který je připojen k jeho jednacímu řádu. Článek 8 kodexu chování poslanců Evropského parlamentu týkající se postupu v případě možného porušení kodexu chování stanoví:

1. Existují-li důvody domnívat se, že některý poslanec Evropského parlamentu mohl porušit kodex chování, předá předseda Parlamentu záležitost poradnímu výboru s výjimkou zjevně neopodstatněných případů.

2. Poradní výbor přezkoumá okolnosti údajného porušení a může dotčeného poslance vyslechnout. Na základě závěrů ze svého šetření vydá předsedovi Parlamentu doporučení týkající se případného rozhodnutí.

Pokud se údajného porušení kodexu chování dopustil stálý člen nebo náhradník poradního výboru, zdrží se tento stálý člen nebo náhradník účasti na jednání poradního výboru o tomto údajném porušení.

3. Jestliže předseda Parlamentu dospěje s ohledem na toto doporučení a poté, co dotčeného poslance vyzve, aby se písemně vyjádřil, k závěru, že dotčený poslanec porušil kodex chování, přijme odůvodněné rozhodnutí o uložení sankce. Předseda parlamentu oznámí toto odůvodněné rozhodnutí dotčenému poslanci.

Sankce může spočívat v uplatnění jednoho nebo více opatření stanovených v čl. 176 odst. 4 až 6 jednacího řádu.

4. Dotčený poslanec může podat vnitřní odvolání podle článku 177 jednacího řádu.

Ustanovení čl. 176 odst. 4 až 6 jednacího řádu – sankce

4. Sankce může mít formu jednoho nebo více níže uvedených opatření:

- a) udělení důtky;*
- b) ztráta nároku na příspěvek na pobyt na dobu dvou až třiceti dnů;*
- c) dočasné vyloučení ze zasedání Parlamentu nebo schůzí kteréhokoli z jeho orgánů, výborů nebo delegací, tedy z účasti na veškerých parlamentních činnostech nebo na části těchto činností, a to na dobu od dvou do třiceti dnů, aniž by byl dotčen výkon hlasovacího práva v plénu a v tomto případě s výhradou důsledného dodržení kodexu chování;*
- d) zákaz zastupovat Parlament v meziparlamentních delegacích, na meziparlamentních konferencích nebo interinstitucionálních fórech na dobu nejvýše jednoho roku;*
- e) omezení práv na přístup k důvěrným nebo utajovaným informacím na dobu nejvýše jednoho roku v případě porušení důvěrnosti.*

5. V případě, že k porušování pravidel dochází opakovaně nebo pokud se poslanec odmítá podřídit opatření přijatému podle čl. 175 odst. 3, mohou být sankce stanovené v odst. 4 písm. b) až e) zdvojnásobeny.

6. Kromě toho může předseda předložit Konferenci předsedů návrh, aby byla poslanci v souladu s postupem podle článku 21 pozastavena jedna nebo více funkcí, které tento poslanec zastává v Parlamentu, nebo aby jich byl zbaven.

Evropská rada

Ustanovení čl. 15 odst. 5 SEU

Evropská rada volí svého předsedu kvalifikovanou většinou na dobu dva a půl roku s tím, že může být zvolen dvakrát po sobě. V případě překážky nebo závažného pochybení jej může Evropská rada stejným postupem odvolat.

Další pravidla pro očekávané chování stanoví kodex chování předsedy Evropské rady.

Rada

Rada Evropské unie se skládá z jednoho zástupce každého členského státu na ministerské úrovni zmocněného zavazovat vládu členského státu, který zastupuje, a vykonávat hlasovací právo (čl. 16 odst. 2 Smlouvy o EU). Jednací řád Rady založený na čl. 240 odst. 3 SFEU nestanoví pro jednotlivé ministry zastupující členské státy v Radě žádné zvláštní etické povinnosti. V tomto ohledu se spoléhají na odpovědnost a vnitřní rozhodnutí každého členského státu, kdy cílem je zajistit, aby jeho hlasy i postoje byly v Radě řádně zastoupeny určeným ministrem a aby určená osoba přispívala k řádnému fungování Rady a respektovala je.

Evropská Komise

Článek 245 SFEU

Členové Komise se zdrží jakéhokoliv jednání neslučitelného s povahou jejich funkce. Členské státy uznávají jejich nezávislost a nesnaží se je ovlivňovat při plnění jejich úkolů. Během funkčního období nesmějí členové Komise vykonávat žádnou jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost. Při svém nástupu se slavnostně zavazují dodržovat během výkonu své funkce i po jeho ukončení povinnosti vyplývající z jejich postavení, zejména povinnost čestného a zdrženlivého jednání při přijímání některých funkcí nebo některých výhod po uplynutí funkčního období. V případě porušení těchto povinností může Soudní dvůr na návrh Rady rozhodující prostou většinou nebo Komise rozhodnout podle okolností o odvolání člena podle článku 247 nebo o odnětí jeho nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky.

Kodex chování členů Evropské komise vymezuje a objasňuje povinnosti členů (Úř. věst. C 65, 21.2.2018, s. 7).

Soudní dvůr Evropské unie

Článek 6 statutu Soudního dvora Evropské unie (protokol č. 3)

Soudce může být zbaven funkce nebo mu může být odňat nárok na důchod nebo jej nahrazující požitky pouze tehdy, nesplňuje-li nadále podle jednomyslného názoru soudců a generálních advokátů Soudního dvora požadované podmínky nebo neplní-li nadále povinnosti vyplývající ze své funkce. Dotyčný soudce se těchto jednání neúčastní. Je-li dotyčná osoba členem Tribunálu nebo specializovaného soudu, rozhodne Soudní dvůr po konzultaci dotyčného soudu.

Vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora sdělí rozhodnutí Soudního dvora předsedům Evropského parlamentu a Komise a oznámí je předsedovi Rady.

V případě rozhodnutí o zbavení některého soudce jeho funkce se místo uvolňuje oznámením tohoto rozhodnutí předsedovi Rady.

Kodex chování pro členy a bývalé členy Soudního dvora Evropské unie podrobněji vyjasňuje povinnosti (Úř. věst. C 397, 30.9.2021, s. 1).

Účetní dvůr Evropské unie

Ustanovení čl. 286 odst. 5 a 6 SFEU

5. Mimo případy pravidelných obměn a smrti končí výkon funkce člena Účetního dvora odstoupením nebo odvoláním Soudním dvorem podle odstavce 6.

6. Člen Účetního dvora může být odvolán ze své funkce nebo zbaven nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky jen v případě, že Soudní dvůr na žádost Účetního dvora

shledá, že přestal splňovat podmínky nezbytné k výkonu jeho funkce nebo neplní povinnosti vyplývající z jeho funkce.

Kodex chování pro členy a bývalé členy Účetního dvora stanoví povinnosti podrobněji (Úř. věst. L 128, 2.5.2022, s. 102).

Evropská centrální banka

Ustanovení čl. 11 odst. 4 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (protokol č. 4) týkající se členů jeho Výkonné rady

Přestane-li kterýkoli člen Výkonné rady splňovat podmínky nezbytné k výkonu své funkce nebo se dopustí vážného pochybení, může být odvolán Soudním dvorem na žádost Rady guvernérů nebo Výkonné rady.

Kodex chování pro vysoce postavené úředníky ECB stanoví etické povinnosti vztahující se na členy Rady guvernérů a členy Rady dohledu při výkonu svých funkcí členů orgánu ECB na vysoké úrovni, jakož i na členy Výkonné rady (Úř. věst. C 478, 16.12.2022, s. 3).

Výbor regionů

Ustanovení čl. 300 odst. 4 SFEU

Členové ... Výboru regionů nejsou vázáni žádnými příkazy. Vykonnávají svou funkci zcela nezávisle v obecném zájmu Unie.

Kodex chování členů Evropského výboru regionů (Úř. věst. L 20, 24.1.2020, s. 17) toto ustanovení dále provádí.

Evropský hospodářský a sociální výbor

Ustanovení čl. 300 odst. 4 SFEU

Členové Hospodářského a sociálního výboru [...] nejsou vázáni žádnými příkazy. Vykonnávají svou funkci zcela nezávisle v obecném zájmu Unie.

Toto ustanovení se dále provádí jednacím řádem a kodexem chování členů Evropského hospodářského a sociálního výboru (Úř. věst. L 149, 31.5.2022, s. 1).

Smlouvy tak stanovily rozlišující rámec, pokud jde o individuální povinnosti členů orgánů a postup v případě pochybení. Většina orgánů se rozhodla tento rámec a související individuální povinnosti provádět podrobněji. Tyto orgány přijaly vnitřní pravidla buď ve svém jednacím řádu, nebo v kodexech chování svých členů a obvykle pověřily svého předsedu zvláštní odpovědností za jejich uplatňování. Obvykle také zřídily interní poradní instituci, která má pomáhat orgánům při rozhodování o všech nebo některých těchto individuálních povinnostech svých členů. V současné době neexistuje žádný mechanismus ani fórum pro projednávání nebo koordinaci těchto vnitřních opatření mezi orgány, a to ani v oblastech, kde existují výrazné podobnosti mezi orgány a jejich členy. Neexistuje jediné místo, kde by etická pravidla a opatření platící pro členy všech orgánů byla veřejně přístupná.

Politické směry předsedy Komise vydané dne 16. července 2019 podpořily vytvoření „nezávislého orgánu pro etiku, který je společný pro všechny orgány EU“ a jehož cílem je zajistit důvěru v orgány EU, pokud jde o „etiku, transparentnost a bezúhonnost“.

Evropský parlament v letech 2019 až 2021 pracoval na zprávě z vlastního podnětu o posílení transparentnosti a bezúhonnosti v orgánech EU zřízením nezávislého orgánu EU pro etiku. Jeho usnesení bylo přijato dne 16. září 2021. Komise zaslala Parlamentu formální odpověď dne 18. února 2022. Následné usnesení vyzývající ke zřízení orgánu pro etiku bylo přijato dne 16. února 2023.

Orgán pro etiku, který je pro všechny orgány EU společný, umožní vypracování společných minimálních norem týkajících se chování členů orgánů. Díky němu se tak poprvé všem orgánům nabídne možnost zabývat se otázkou etických norem určených pro jejich členy jako záležitost v rámci společného interinstitucionálního zájmu. Pokud jde o zaměstnance orgánů EU, se služebním řádem a pracovním řádem ostatních zaměstnanců Evropské unie byl již zaveden komplexní soubor pravidel a postupů v oblasti etiky a disciplinární opatření vztahující se na zaměstnance všech orgánů, institucí a jiných subjektů EU. To zajišťuje existenci stejných norem a pravidel pro celou oblast veřejných služeb v EU, které mohou být dále vyjasněny prováděcími pravidly přijatými jednotlivými orgány. S cílem umožnit transparentnost a podpořit jednotné uplatňování služebního řádu jsou prováděcí pravidla ke služebnímu řádu sestavena v rejstříku vedeném Soudním dvorem Evropské unie a jsou předmětem zprávy, kterou Komise každé tři roky předkládá Evropskému parlamentu a Radě (článek 110 služebního řádu). Toto úsilí je podpořeno zavedenou strukturou a mechanismy, díky kterým bylo docíleno společného interinstitucionálního přístupu, kdykoli to dané téma vyžaduje. Komise se domnívá, že v rámci těchto dobře zavedených struktur a mechanismů by měl být přednostně prozkoumán prostor pro sdílení osvědčených postupů, získaných zkušeností a případně oblastí pro další sladování pravidel pro zaměstnance.

Zaměstnanci do oblasti působnosti této dohody nespádají, neboť pro etické záležitosti zaměstnanců již existují interinstitucionální koordinační mechanismy. V mezích služebního řádu a prostřednictvím sboru vedoucích pracovníků správních útvarů by se strany této dohody měly zavázat k tomu, že budou usilovat o takovou úroveň norem, která bude odpovídat normám přijatým orgánem v souvislosti s generálními řediteli a osobami v rovnocenných funkcích.

Takovéto formální interinstitucionální mechanismy a společné normy pro zaměstnance však v případě členů orgánů neexistují, a je to právě oblast, kde se nachází přidaná hodnota orgánu pro etiku, jehož působnost zahrnuje členy všech orgánů a poradních institucí EU.

Rozhodovací pravomoci pro přijímání a uplatňování vnitřních etických pravidel každého orgánu by měly zůstat v pravomoci příslušných orgánů. Uplatňování vnitřních pravidel je prvotní odpovědností každého orgánu, který vykonává své pravomoci v rámci systému institucionální rovnováhy s jeho brzdami a protivahami, který byl zaveden Smlouvami. Orgány se nemohou vzdát výkonu svých příslušných pravomocí, které jim svěřují Smlouvy. Nemohou delegovat odpovědnost za chování svých členů a své výsadní právo reagovat na porušení etických pravidel jednotlivými členy. Na základě své správní samostatnosti se však mohou rozhodnout zřídit a sdíleným způsobem využívat pomoci poradní instituce při vypracovávání společných minimálních norem etického chování jednotlivých členů a v záležitostech týkajících se přípravy jejich příslušných vnitřních etických pravidel a postupů týkajících se jejich členů.

Zřízení tohoto orgánu nebude zasahovat do vyšetřovacích funkcí, ani je nijak omezovat, a jeho pravomoci se tak nebudou překrývat s příslušnými pravomocemi Evropského úřadu pro boj proti podvodům, Úřadu evropského veřejného žalobce, vnitrostátních policejních orgánů a státních zastupitelství a evropského veřejného ochránce práv.

Touto dohodou není dotčena interinstitucionální dohoda o povinném rejstříku transparentnosti z roku 2021 uzavřená mezi Parlamentem, Radou a Komisí ani interinstitucionální dohoda ze dne 25. května 1999 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Komisí o vnitřním vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům.

V zájmu zajištění odpovědnosti a přidané hodnoty by tento orgán měl být společnou strukturou všech orgánů a poradních institucí, které jim poskytují pokyny a pomoc skrze poradenství v potřebných záležitostech takovými způsoby, na nichž se dohodly.

Aby Komise splnila svůj závazek podporovat vytvoření orgánu pro etiku, který bude společný všem orgánům a poradním institucím, navrhuje tuto dohodu mezi těmito orgány a poradními institucemi, která bude předána Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Soudnímu dvoru Evropské unie, Evropské centrální bance, Evropskému účetnímu dvoru, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. V duchu loajální spolupráce je důležité, aby byla interinstitucionální dohoda uzavřena co nejdříve a v takovém termínu, aby bylo možné orgán pro etiku zřídit ještě před příštími volbami do Evropského parlamentu. Evropská investiční banka se může na svou žádost také stát plnohodnotnou stranou této dohody, jakmile vstoupí v platnost. Stranou této dohody se stane ode dne, kdy do orgánu pro etiku jmenuje svého zástupce. Veškeré normy, které by mohl orgán pro etiku vypracovat ještě před faktickým členstvím Evropské investiční banky, se na ni budou plně vztahovat.

Orgány, instituce a jiné subjekty Unie, které nejsou zúčastněnými stranami, mohou dobrovolně uplatňovat celý soubor stávajících nebo budoucích společných norem vypracovaných orgánem pro etiku, pokud jde o pravidla vztahující se na osoby jiné než jejich zaměstnance zastávající podobnou funkci, jako je ta, na niž se vztahuje tato dohoda. V tomto případě se zúčastní výměny názorů se členy orgánu pro etiku ohledně svých příslušných vnitřních pravidel v oblastech, v nichž byly vypracovány normy. Pro účely této konkrétní výměny názorů jmenují zástupce. Stejná výměna názorů proběhne v případě, že budou vypracovány nové normy nebo aktualizovány stávající.

dohody mezi Evropským parlamentem, Evropskou radou, Radou, Evropskou komisí, Soudním dvorem Evropské unie, Evropskou centrální bankou, Účetním dvorem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů, kterou se zřizuje interinstitucionální orgán pro etické normy pro členy orgánů a poradních institucí uvedených v článku 13 Smlouvy o Evropské unii

EVROPSKÝ PARLAMENT,

EVROPSKÁ RADA,

RADA,

EVROPSKÁ KOMISE,

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE,

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA,

ÚČETNÍ DVŮR,

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

A EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Účelem této dohody je zřídit interinstitucionální orgán pro etické normy pro členy orgánů a poradních institucí Unie uvedených v čl. 13 odst. 1 a 4 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „orgán“). Evropská investiční banka se může na svou žádost také stát plnohodnotnou stranou této dohody, jakmile vstoupí v platnost.
- (2) Orgány, instituce a jiné subjekty Unie, které nejsou stranami této dohody, se mohou rozhodnout, že na pravidla vztahující se na osoby jiné než jejich zaměstnance zastávající podobnou funkci, jako ta, na niž se vztahuje tato dohoda, uplatní celý soubor stávajících i budoucích minimálních požadavků vypracovaných orgánem.
- (3) Fungování orgánu by nemělo zasahovat do pravomocí žádné ze stran, jak jsou stanoveny ve Smlouvách, ani se dotýkat jejich příslušných vnitřních organizačních pravomocí nebo systému brzd a protivah zavedeného Smlouvami. Rovněž nezasahuje ani do pravomocí Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), který má významné pravomoci a disponuje odbornými znalostmi při vyšetřování závažných porušení pracovních povinností členů. Všechny orgány, instituce a jiné subjekty by měly plně uznat a podpořit mandát úřadu OLAF.
- (4) Efektivní fungování Unie jako celku se opírá o její legitimitu, zatímco její legitimita naopak závisí na důvěře jejích občanů. Etičnost, bezúhonnost a transparentnost jednání mají zásadní význam pro zachování důvěry občanů Unie v politickou, legislativní i administrativní činnost orgánů Unie.
- (5) Členové orgánů a poradních institucí Unie mají zvláštní odpovědnost za plné dodržování a ztělesňování etických zásad a povinností stanovených ve Smlouvách, jakož i v pravidlech, která z nich jednotlivým orgánům vyplývají.
- (6) Je důležité nejen to, aby všechny orgány i poradní instituce Unie stanovily a uplatňovaly jasná a transparentní pravidla, ale aby také disponovaly stejným souborem minimálních norem týkajících se bezúhonnosti a nezávislosti, jakož i mechanismy pro zajištění souladu s jim odpovídajícími etickými pravidly.

- (7) Mezi úkoly orgánu by proto mělo patřit vypracování společných minimálních norem ve stanoveném počtu oblastí, uskutečňování výměny názorů na sebehodnocení provedené orgánem nebo poradní institucí ohledně sladění jeho/jejích vnitřních pravidel s těmito vypracovanými normami a posílení interinstitucionální spolupráce v této oblasti.
- (8) Výměna názorů založená na sebehodnocení by se měla vztahovat i na jiné orgány, instituce a jiné subjekty Unie, než jsou strany, které se dobrovolně rozhodnou uplatňovat celý soubor společných minimálních norem. Za tímto účelem výměny názorů by měly jmenovat zástupce.
- (9) Každá strana by při jmenování svých řádných zástupců a náhradníků v orgánu měla usilovat o zajištění vyváženého zastoupení žen a mužů. V rámci celkového složení orgánu sestávajícího ze svých (stálých a náhradních) členů, včetně předsedy, a z nezávislých odborníků, by se mělo usilovat o vyvážené zastoupení žen a mužů.
- (10) Žádné ustanovení této dohody by nemělo stranám bránit v tom, aby na své členy kladly přísnější požadavky, zejména s ohledem na zvláštní riziko spojené s mandátem a úkoly strany nebo jejích členů.
- (11) Žádné ustanovení této dohody by za žádných okolností nemělo být důvodem pro zmírnění norem, které již některá ze stran uplatňuje v záležitostech, na něž se vztahuje tato dohoda.
- (12) Strany by měly při provádění této dohody vždy jednat ve vzájemné loajální spolupráci.
- (13) Tuto dohodu podepisují strany po dokončení svých příslušných vnitřních postupů za tímto účelem,

SE DOHODLY TAKTO:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Touto dohodou se zřizuje interinstitucionální orgán pro etické normy (dále jen „orgán“) pro členy Evropského parlamentu, Evropské rady, Rady, Evropské komise, Soudního dvora Evropské unie, Evropské centrální banky, Účetního dvora, Hospodářského a sociálního výboru a Výboru regionů (dále jen „strany“). Stanoví se rovněž rámec a zásady jeho fungování.
2. Evropská investiční banka se na svou žádost rovněž stane plnohodnotnou stranou této dohody. Její účast v orgánu nabývá účinku dnem, kdy v souladu s článkem 3 jmenuje svého zástupce v orgánu. Veškeré společné minimální normy, které by mohl orgán vypracovat před faktickou účastí Evropské investiční banky, se na ni plně vztahují.

Článek 2

Definice

1. Pro účely této dohody se „členy stran“ rozumí:
 - a) poslanci Evropského parlamentu;
 - b) předseda Evropské rady;
 - c) zástupci členského státu, který vykonává předsednictví Rady, na ministerské úrovni;
 - d) členové Evropské komise;
 - e) členové Soudního dvora Evropské unie;
 - f) členové Účetního dvora;
 - g) členové Výkonné rady Evropské centrální banky, jakož i členové Rady guvernérů a Rady dohledu při výkonu svých funkcí;
 - h) členové Evropského hospodářského a sociálního výboru;
 - i) členové Evropského výboru regionů.
2. V případě, že se v souladu s čl. 1 odst. 2 stane stranou Evropská investiční banka, rozšíří se definice uvedená v odstavci 1 tohoto článku na členy řídicího výboru Evropské investiční banky, jakož i na členy správní rady při výkonu jejich funkcí.

Článek 3

Členové orgánu

1. Každá strana je v orgánu zastoupena jedním členem. Za tímto účelem jmenuje každá strana řádného zástupce a náhradníka, který zasedá jako člen orgánu, pokud je řádný zástupce nepřítomen nebo je mu v činnosti zabráněno. Řádní zástupci a náhradníci jsou jmenováni nejpozději dva měsíce ode dne vstupu dohody v platnost. Každá strana při jmenování svých řádných zástupců a náhradníků usiluje o zajištění vyváženého zastoupení žen a mužů.
2. Řádný zástupce orgánu je v zásadě na úrovni místopředsedy nebo na rovnocenné úrovni.
3. Každá strana má výlučnou pravomoc přistoupit k nahrazení svého řádného zástupce nebo náhradníka, přičemž mezi řádnými a zastupujícími náhradníky vždy usiluje o zajištění vyváženého zastoupení žen a mužů. Funkční období řádného zástupce nebo náhradníka v každém případě automaticky končí:

- a) přestane-li zástupce vykonávat funkci v orgánu nebo poradní instituci Unie, kterou zastupuje;
- b) v každém případě pět let po prvním jmenování řádným zástupcem nebo náhradníkem.

Článek 4

Předseda

1. Každá strana předsedá orgánu na základě rotačního systému po dobu jednoho roku. Rotace se provádí podle pořadí orgánů stanoveného v čl. 13 odst. 1 Smlouvy. Jakmile je vyčerpán seznam uvedený v čl. 13 odst. 1 Smlouvy, pokračuje rotace dvěma poradními institucemi uvedenými v čl. 13 odst. 4 Smlouvy. Poté bude pokračovat Evropskou investiční bankou, stane-li se v souladu s čl. 1 odst. 2 stranou.
2. Předseda organizuje činnost orgánu tím, že zajišťuje přijímání vhodných organizačních a procesních opatření a všechny členy orgánu upozorňuje na veškeré požadované informace a dokumenty.

Článek 5

Nezávislí odborníci

1. Orgánu je nápomocno pět nezávislých odborníků, kteří se účastní všech jednání orgánu v roli pozorovatelů a členům orgánu radí ve všech etických otázkách, které souvisejí s mandátem orgánu.
2. Nezávislí odborníci jsou jmenováni na základě vzájemné dohody stran s přihlédnutím k jejich způsobilosti, zkušenostem, nezávislosti a profesním kvalitám. Jedná se o osoby, jež vždy jednají nanejvýš profesionálně a které mají zkušenosti s funkcemi na vysoké úrovni v evropských, vnitrostátních nebo mezinárodních veřejných organizacích. Jsou jmenováni postupem, který stanoví Komise, nejpozději tři měsíce po vstupu této dohody v platnost.
3. Nezávislí odborníci podepíší prohlášení o neexistenci střetu zájmů. Pokud orgán oprávněný k uzavírání pracovních smluv zjistí střet zájmů, vyžádá si stanovisko orgánu.
4. Při jmenování nezávislých odborníků se strany snaží zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů.
5. Funkční období nezávislých odborníků je tříleté a může být jedenkrát obnoveno. Pokud nezávislý odborník ukončí svou funkci před uplynutím tříletého období, strany po vzájemné dohodě jmenují nového člena na dobu tří let.
6. Nezávislí odborníci získávají od Komise postavení zvláštních poradců a administrativně spadají pod Komisi. Proplácení jim cestovní výdaje a výdaje na ubytování, které jim při výkonu jejich povinností vznikly. Pobírají dávku *denní diety* za pracovní den vypočtenou na základě výše odměny úředníka Unie v platové třídě AD12.

Článek 6

Mandát

1. Orgán přispívá k podpoře společné etické kultury a transparentnosti mezi stranami, zejména vypracováváním minimálních společných norem stran, které se týkají chování jejich členů (dále jen „normy“) a podporováním výměny osvědčených postupů týkajících se dané záležitosti.
2. Úkolem orgánu je:
 - a) vypracovat normy pro chování členů stran v oblastech uvedených v článku 7;
 - b) aktualizovat normy v souladu s článkem 8;
 - c) pořádat výměny názorů na základě posouzení provedeného v souladu s články 9 a 19 každou stranou, popřípadě dobrovolně zapojeným orgánem, institucí nebo jiným subjektem Unie, které se týkají souladu jejich vnitřních pravidel s normami;
 - d) podporovat spolupráci mezi stranami v otázkách společného zájmu souvisejících s vnitřními pravidly chování jejich členů, jakož i uskutečňování výměn s jakoukoli jinou evropskou vnitrostátní nebo mezinárodní organizací, jejíž činnost je pro stanovování norem důležitá;
 - e) vydávat výroční zprávu v souladu s článkem 17.
3. Fungování orgánu nesmí zasahovat do pravomocí stran ani ovlivňovat jejich příslušné pravomoci v oblasti vnitřní organizace. Orgán nemá pravomoc zvláště v případech, kdy jde o uplatňování vnitřních pravidel strany na jednotlivé případy.

Článek 7

Vypracování společných minimálních norem

1. Orgán vypracuje normy pro chování členů všech stran. Normy se vypracovávají v rámci povinností, které členům stran ukládají Smlouvy, a zohledňují povahu jejich mandátu nebo veřejné funkce, jakož i zvláštnosti každé strany. Těmito normami není dotčen systém brzd a protivah zavedený Smlouvami.
2. Normy se týkají těchto záležitostí:
 - a) majetková prohlášení a prohlášení o zájmech, která mají být podána členy stran;
 - b) vnější činnosti členů stran během jejich funkčního období;
 - c) přijímání darů, pohoštění a cest nabízených členům stran během jejich funkčního období třetími stranami;
 - d) přijímání ocenění, vyznamenání, cen a poct členy stran během jejich funkčního období;

- e) činnosti členů stran po skončení jejich funkčního období;
 - f) podmíněná a doplňková opatření pro zajištění transparentnosti ve smyslu a v oblasti působnosti interinstitucionální dohody ze dne 20. května 2021 o povinném rejstříku transparentnosti¹, zejména pokud jde o setkávání členů stran se zástupci zájmových skupin ve smyslu čl. 2 písm. a) uvedené dohody.
3. Orgán rovněž vypracuje společné minimální normy, pokud jde o:
- a) obecné postupy zavedené stranami s cílem zajistit a sledovat dodržování jejich vnitřních pravidel v oblastech uvedených v odstavci 2, včetně opatření ke zvyšování informovanosti, složení a úkolů vnitřních orgánů v oblasti etických otázek, mechanismů podávání zpráv dotčené straně v případě podezření na porušení pravidel, včetně následných opatření na základě a ochrany oznamujících osob před odvetnými opatřeními, včetně případů obtěžování, do nichž jsou zapojeni členové stran, a postupů pro zahájení nebo přijetí sankcí v případě porušení.
 - b) požadavky na zveřejňování informací shromážděných v oblastech uvedených v odstavci 2.
4. Další společné minimální normy v jiných oblastech, než které jsou uvedeny v odstavcích 2 a 3, mohou být vypracovány po dohodě všech stran.
5. Členové orgánu se na normách dohodnou na základě konsensu v duchu loajální spolupráce.
6. Členové orgánu se na normách dohodnou do šesti měsíců po jmenování členů a nezávislých odborníků v souladu s čl. 3 odst. 1 a čl. 5 odst. 2 a po přijetí rozhodnutí o vývoji nových norem podle odstavce 4.
7. Normy se formulují písemně a s náležitým ohledem na nezávislost každé strany jsou oznamovány všem stranám. Strany se zavazují, že je provedou ve svých vnitřních pravidlech pro chování členů. Normy se zveřejní na internetových stránkách orgánu uvedeného v článku 18.

Článek 8

Aktualizace společných minimálních norem

- 1. Orgán posoudí nezbytnost aktualizace stávajících norem v případě, kdy se jeden nebo více členů orgánu domnívá, že je takový přezkum nezbytný.
- 2. Přezkum může být shledán nezbytným zejména s ohledem na vývoj judikatury Soudního dvora Evropské unie, nové nebo pozměněné etické normy vydané

¹ Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1.

mezinárodními organizacemi, nový vývoj v oblasti techniky nebo potřebu objasnit stávající normy v důsledku opakujících se problémů.

3. Na aktualizaci stávajících norem se použije čl. 7 odst. 5 a 7.

Článek 9

Výměna názorů na sebehodnocení stran

1. Každá strana provede písemné vlastní hodnocení svých vnitřních pravidel a jejich souladu s normami vypracovanými podle článku 7 a s veškerými aktualizacemi stávajících norem provedenými podle článku 8.
2. Toto sebehodnocení dokončí každá strana nejpozději do čtyř měsíců od přijetí nebo aktualizace normy.
3. Sebehodnocení předloží dotčená strana na zasedání orgánu.
4. Nezávislí odborníci vypracují ke každému vlastnímu hodnocení písemné stanovisko do dvou měsíců od jeho obdržení. Není-li stanovisko odborníků přijato jednomyslně, musí toto stanovisko obsahovat případný odlišný názor. Jednání odborníků jsou důvěrná.
5. Do dvou měsíců od obdržení písemného stanoviska uvedeného v odstavci 4 uspořádá orgán na základě vlastního hodnocení a písemného stanoviska výměnu názorů.
6. Sekretariát vypracuje zprávu shrnující výměnu názorů podle odstavce 5, která bude obsahovat závěrečné poznámky. Orgán může zprávu před schválením změnit. Zprávu schválí prostřednictvím konsensu do dvou měsíců, jak uvádí odstavec 5. Součástí zprávy je stanovisko nezávislých odborníků.
7. Každá strana aktualizuje svá vnitřní pravidla kdykoli poté, co orgán normu přijme, a nejpozději pak do čtyř měsíců od okamžiku, kdy orgán schválí zprávu.
8. Výměna názorů uvedená v odstavci 5 ani zpráva uvedená v odstavci 6 nemají žádný závazný ani právní účinek.
9. Sebehodnocení uvedené v odstavci 1 a zpráva uvedená v odstavci 6 se zveřejňuje v souladu s článkem 18.

Článek 10

Výměna osvědčených postupů

1. Orgán pořádá výroční zasedání věnované konkrétně záležitostem společného zájmu v oblasti etiky a výměně osvědčených postupů mezi stranami.

2. Orgán může na zasedání uvedené v odstavci 1 přizvat zástupce jakékoli jiné veřejné vnitrostátní, evropské nebo mezinárodní organizace, jejíž práce se z hlediska stanovování norem považuje za podstatnou.

Článek 11

Zasedání

1. Zasedání svolává předseda.
2. Kromě zasedání v souladu s články 7 až 10 může předseda z vlastního podnětu nebo na žádost kterékoli ze stran svolat do jednoho měsíce od obdržení této žádosti dodatečná zasedání za účelem projednání záležitostí společného zájmu.

Článek 12

Postup při střetu zájmů

1. Členové orgánu a nezávislí odborníci neprodleně oznámí předsedovi jakoukoli okolnost, která by mohla narušit, nebo být vnímána jako narušující, pokud jde o nezávislost nebo nestrannost při plnění jejich úkolů v orgánu.
2. Je-li učiněno prohlášení podle odstavce 1:
 - a) dotýčný člen je nahrazen náhradníkem na dobu, po kterou se člen nemůže na činnosti orgánu podílet. Učiní-li prohlášení předseda, bude dočasně nahrazen členem, který v té době zastupuje orgán, jenž se bude ujímat předsednictví na základě systému rotace podle čl. 4 odst. 1;
 - b) dotčený nezávislý odborník se po dobu trvání konfliktu zdrží účasti na výměnách názorů s ostatními odborníky.

Článek 13

Jednací řád

1. Orgán přijme svůj jednací řád, který je veřejný, a to do tří měsíců po jmenování členů a nezávislých odborníků.
2. Jednací řád podrobně stanoví opatření nezbytná k zajištění účinnosti provádění této dohody.

Článek 14

Náhrada výdajů

Veškeré náklady, které členovi orgánu nebo jeho náhradníkovi vzniknou v souvislosti s výkonem jeho povinností v orgánu, hradí strana, k níž náleží.

Článek 15

Sekretariát

1. Sekretariát je společnou provozní strukturou zřízenou za účelem řízení fungování orgánu. Skládá se z vedoucích oddělení nebo osob v rovnocenných funkcích, které jsou odpovědné za etická pravidla pro členy každé strany (dále jen „vedoucí oddělení“) a jejich příslušných zaměstnanců.
2. Sekretariát formálně sídlí na půdě Komise a jeho činnost je koordinována vedoucím oddělení, který je v rámci Komise odpovědný za etická pravidla pro členy Komise, popřípadě úředníkem, kterého za tímto účelem po dohodě s ostatními stranami zvláště určila Komise (dále jen „koordinátor“). Koordinátor zastupuje sekretariát a dohlíží na jeho každodenní práci v rámci společného zájmu stran.
3. Sekretariát:
 - a) podává zprávy orgánu, připravuje jeho jednání, poskytuje operativní pomoc při plnění jeho úkolů a připravuje zprávu podle čl. 9 odst. 6;
 - b) připravuje návrh výroční zprávy podle článku 17;
 - c) vykonává veškeré další činnosti nezbytné pro účinné provádění této dohody;
 - d) směřuje veškerou příchozí a odchozí korespondenci s orgánem jeho předsedovi a/nebo straně, které se daná korespondence týká.

Článek 16

Zdroje

1. Strany se prostřednictvím memoranda o porozumění mezi svými generálními tajemníky nebo osobami v rovnocenných funkcích, které bude dohodnuto do tří měsíců po jmenování členů a nezávislých odborníků, zavazují, že poskytnou nezbytné lidské, administrativní, technické a finanční prostředky, včetně odpovídajícího personálního obsazení sekretariátu, aby bylo zajištěno účinné provádění této dohody.
2. Strany se rovným dílem podílejí na krytí nákladů spojených s nezávislými odborníky podle článku 5. Na začátku rozpočtového roku poskytnou Komisi roční finanční vyrovnání.
3. Každá žádost orgánu, s níž jsou spojeny dodatečné správní výdaje výjimečné povahy, se podává stranám, které každoročně přezkoumávají a schvalují rozpočtové požadavky orgánu v souladu se svými vnitřními pravidly a postupy.

Článek 17

Výroční zpráva

1. Orgán na základě konsensu přijme výroční zprávu o činnosti orgánu za předchozí rok poté, co je projednána na zasedání podle článku 10.

2. Výroční zpráva se zveřejňuje na internetových stránkách orgánu.

Článek 18

Internetové stránky

1. Orgán spravuje internetové stránky, na nichž jsou veřejně přístupné všechny informace, které jsou pro jeho činnost relevantní.
2. Internetové stránky obsahují zejména:
 - a) složení orgánu, harmonogram jeho zasedání a programy jednání;
 - b) normy vypracované v souladu s článkem 7 a případně aktualizované v souladu s článkem 8;
 - c) sebehodnocení a zprávy podle čl. 9 odst. 1 a 6;
 - d) veškerá platná pravidla všech stran v oblastech, na něž se normy vztahují.

Jsou na nich rovněž uvedeny tytéž informace pro ostatní dobrovolné účastníky podle článku 19.

Článek 19

Dobrovolné zapojení orgánů, institucí a jiných subjektů Unie než jsou strany

1. Orgány, instituce a jiné subjekty Unie jiné než strany mohou orgánu oznámit, že si dobrovolně přejí uplatňovat celý soubor stávajících i budoucích pravidel vztahujících se na jiné osoby, než jsou jejich zaměstnanci, již zastávají funkce podobné těm, na něž se vztahuje článek 2.
2. Orgán vyzve dotčený orgán, instituci nebo jiný subjekt Unie, aby vypracovaly písemné sebehodnocení svých vnitřních pravidel a jejich souladu s normami a aby jmenovaly zástupce, který se bude účastnit výměny názorů se členy orgánu. Ustanovení čl. 9 odst. 3 až 9 se použijí odpovídajícím způsobem.
3. Odstavec 2 se použije obdobně, pokud orgán vypracuje nové normy nebo aktualizuje stávající.

Článek 20

Přezkum

Strany posoudí provádění dohody dva roky po jejím vstupu v platnost a poté pravidelně s cílem případně zlepšit a posílit fungování orgánu nebo dohodu přezkoumat.

Článek 21

Závěrečná ustanovení

1. Tato dohoda je pro strany závazná. Vstoupí v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. Strany jednají při provádění této dohody ve vzájemné loajální spolupráci.

V Bruselu dne [datum]

Za Evropský parlament

...

Za Evropskou radu

...

Za Radu

...

Za Evropskou Komisi

...

*Za Soudní dvůr
Evropské unie*

....

*Za Evropskou centrální
banku*

....

Za Účetní dvůr

....

*Za Hospodářský a
sociální výbor*

...

Za Výbor regionů

...